

27. feb. 1845

FAKTA

Dato:
27. feb. 1845

Sidetal:
Dagbog D, side 11-12

Dagbogens placering:
Den Hirschsprungske Samling

Trykt udgave:
Jesper Svenningsen (red.): Seks år af
et liv. Johan Thomas Lundbye –
Dagbøger om tro, skæbne, kunst og
kærlighed, København 2018, s. 252-
254

TRANSSKRIFTION

27 Febr 45. Thursdag

Min Blegeplads.

I denne Uge har jeg atter malet, da Gudebillederne¹ bleve færdige i den forrige, og nu vel alt ere under Trykning. Jeg gjorde kun Rammerne til dem, men de toge mig ligesaa lang Tid, som selve Figurene kostede Lorenz. – Jeg arbejder paa min Blegeplads,² hvor især Græsfladen foran qvæler mig. Det er en grumme vanskelig Opgave: at male frodigt Græs lige ud til den nærmeste Forgrund, noget jeg helst undgaaer. Dette Billede skulde gjengive den Frodighed og Fred, der kan være i et saadant lille Parti, nærmest udenfor en Herregaardshave; det er her ikke det Store i Naturen, jeg vilde male, meget mere føler man Menneskehaanden allevegne, men det Yppige, der ingensteds lader Bunden sees for bare Græs og Planter. Solen staaer høit paa Himlen, men dens Skin bliver mig vanskeligt at fremstille, da det er udbredt over en altfor stor Flade, noget, der ikke mere kan ændres. De blinkende Piletræer, troer jeg, ere lykkedes mig ret vel, men Græsset arbejder jeg mig træt i. Jeg søger at fremstille, hvad der mindst er i mig selv, men siger ikke Heiberg: at Digteren synger skjønnest om, hvad han savner. Maatte dette da ogsaa lykkes mig, thi tre smaae Billeder,³ er kun en ringe Frugt af en heel Vinter, helst, naar de ere svage. Og paa disse tre bygger jeg dog mere end min Existents i den nærmeste Fremtid – de skulde jo tillige anbefale min Ansøgning, for hvilken ingen Anden taler, end jeg selv. – •12• Unge Pige!⁴ Du som forsmaaede mit Tilbud, tænker Du paa, at den, du stødte tilbage, kunde gjennem et langt Liv baaret Dig paa Hænderne, i Dit Smiil seet den Solg[.]ands, som forsøder selv Armod, og som lokker frem de deiligste Blomster af den samme Jordbund, der nu kun bære Tidsler. Tænker Du paa, at mine bedste Billeder staae i smaae Bøger eller komme aldrig frem, mens de, der stilles ud for Enhver, ere forpiinte og sygelige; tænker Du paa, at det kunde have været omvendt, at Du havde i Din Magt, at gjøre mig til en dygtig Kunstner, og [jeg] skulde blevet det, kun for at glæde dig. – Eller – fortrækker et Haansmiil dit smukke Ansigt, hvergang Din Tanke dvæler ved ham, der tegnede saa mangt et Billed ved dine Forældres runde Bord, kun for at see Dig glad? Margrethe! jeg veed vel, jeg var dig ikke værd; men gaaer det altid efter Fortjeneste i denne Verden. Saa gid da han, til hvem Du hengiver Dig, maa være bedre end jeg, men gid Du dog altid maatte finde Plads til et lille Minde om den stakkels Maler, der hverken kjendte Verden eller sig selv.

¹ Lorenz Frølichs serie af "Mindeblade om den nordiske Højtid" med elleve skildring af nordiske guder, baseret på udsmykningen som Lundbye omtalte i dagbogen 15. januar 1845. Lundbye stod for at tegne de ornamentale indramninger i oldnordisk stil (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. C 34-37).

² Blegepladsen ved herregården Vognserup, privateje (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 186).

³ Udover ovennævnte billede af blegepladsen ved Vognserup drejer det sig om To køer på åben mark, Statens Museum for Kunst, KMS8567 (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 185) og Får ved en kæmpegrav, Statens Museum for Kunst, KMS504 (Madsen 1949, nr. 188). Alle tre billeder blev udstillet på forårets udstilling på Charlottenborg.

⁴ Margrethe Elisabeth Bauditz (1820-1906), hvem Lundbye havde friet til i juni 1844.

11.
st. Den Maade er tittel for mig, nyligheligh, at jeg saa dygt smætte betale samme
Nisket. Og haad sigeligen alle mine Arrangementer, haad sigeligen selv den
gamle Høne med Knæppe, naar jeg dog ved Signet af ijsdige Pige
føler, at mit Liv er usikkert og fattigt og skæmmet og censur og den
Tid, the fjern, da de Alle, der min haad tilovers for mig, skulle ferlade
mig: den, som Antet haad, fra den skal og det tidstages, som haad
haad. — Min Barndom gik hen, og først da jeg saa Ujers fælti jeg, at
jeg aldrig haad med Dreng, min Kingdom eller dog den Tristhed
er fort, men haad jeg nogen Tid vedet mig? Skal mit hele Liv engang
opgive ligende Resultater af Manddom og Alderdom — hvorfor men
jeg da lide det? —
24 Febr 45 Thursday.

Min Blegplads.
Denne Mge har jeg atter malet, da Guds billedene blev fandige i den forrige,
og nu sel alt over anden Trøsting. Og gjorde kun Paasemene til den men
da tog mig ligesaa lang Tid, som selve Figurene koste Løse. — Og arbei
der paa min Blegplads, har i den Gudspladsen frau godelig mig.
Det er en grumme lankelig Opgave: at male fradigt Guds Lige ind til
den nærmeste Forgrund, noget og helst mid gaar. Iste Bille skæde jeg
gave den Fradighed og Tid, der kan være i et sandt lille Parti, nærmest
indenfor en Aker gaards haad; det er haad ikke det Store i Naturen, jeg vilde
male, noget mere fæd men Menneske haadene alleve, men det
Mjæpige, der ingen tids Lade Brønden over for haad Guds og Planter.
Leder stene hvid paa blinde, men den Skien haad mig sauskelig
at fremstille, da det er ind brød paa en altpaa stor Flade, noget, der
ikke mere kan ændres. De blinde Piletræer, haad jeg, er lythede
mig ret sel, men Gædet arhede jeg mig troet i. Og saer at
fremstille, haad den mindst er i mig selo, men siges ikke kile lang.
at Ligeve siges skjemmet om, haad haad saar. Maatte dette da
opaa lykke mig, thi the smaa Billeder, er haad ringe Fængten af en
helt Vinter, helst, naar de er saage. Og paa disse tre blyger jeg dog mere
end mine. Og, steds i den nærmeste Fremtid — de skæde jo tellige ankefale
min Ansøgning, for haad den Ingen Anden taler, ind jeg selo. —

Minne Brev! Du som for maade omst Tilbud, tænker Du paa, at du, du
stidte tilbage, kunde gaaene et langt Liv levet Dig paa Kænde, og
i dit Liv vilde det den Salgande, som forsvarede selv Ordet, og som
læste frem de deiligste Plaster af den samme Fortælling, den nu
kun have Tid. Tænk Du paa, at mine kedde Billeder staa
i smaae Bøger eller kunne aldrig frem, men de, der stilles ud
for Evnen, er forprænte og iøjeblikke. Tænk Du paa, at det kunde
have været om verit, at du havde i din Magt, at jjerne mig til
en dygtig Kunstner, og skulde blevet det, kun for at glæde dig. -
Eller - fortæller et Kænsomil dit smukke Ansigt, hængende
din Tanke dælede ved hane, der tegne se maalt et Billede ved
dine Færdiges anden Bord, kun for at se dig glad? Margrethe!
Hvad ved, Hvad ved, Hvad ved, men gaae det altid efter Fortjente
et i denne Verden. Se gød du have, til hvem du hengive dig, ma
seer helv end H, men gød du dig altid maatte finde Plads til et lille
Minde om den stakkels Males, der haarene kjendte Verden eller sig selv.

Antikv. Maleri. Pompejisk Decoration af
rom. Amuletter fra ca.

Lindgren & Martz 45

Et heelt Brev H, maalt igaar fra Mads og Theodor, og hvor ogsaa On-
kel Berners havde skrevet nogle Ord, lakkede Tænde i mine Fjere. De
gode Mennesker forstaae, at H, ikke har det rigtig godt, men at forbe-
min Stilling er ikke i deres Magt. Hvad gaaer det for sig i dit Hjel for
mig? Denne Maaned vil maaske inde mig Begyndelsen til M. -

Klejn har i gaar i Akademiet et deilig Foredrag over Polygots
Arbejde, som han har talt om i flere Tider, men i gaar gjorde han
Uddrag af Pausanias's Beskrivelse, det erst, der er levet os af denne
berømte Kunstners Arbejde, og fortæller den med saamegen Kinstlighed,
stættende sig til lignende Beskrivelser af moderne Kunstværker, at han
ganske hene mig til sin Mening, han har: at nemlig det gamle
Grækenland havde en udviklet Malerkunst paa samme Tid. Billedning
gik ind i den skjed den deilig en Placet, som intet andet Leds senere.